

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE LİTVANYA CUMHURİYETİ
ARASINDA KONSOLOSLUK ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 22.5.1997 Sayı : 22996)

Kanun No
4253

Kabul Tarihi
14.5.1997

MADDE 1.- 11 Temmuz 1994 tarihinde Vilnius'ta imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ve Litvanya Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
VE
LİTVANYA CUMHURİYETİ
ARASINDA
KONSOLOSLUK ANLAŞMASI**

Türkiye Cumhuriyeti ve Litvanya Cumhuriyeti;

dostluğa ve işbirliğine dayalı ikili ilişkilerini konsolosluk ve hukukî konularda geliştirmek ve güçlendirmek arzusundan esinlenerek,

Türkiye Cumhuriyeti ve Litvanya Cumhuriyeti arasında tesis edilen konsolosluk ilişkilerinin diğer alanlardaki işbirliğinin daha da geliştirilmesine yardımcı olacağından emin olarak,

Türkiye Cumhuriyeti ve Litvanya Cumhuriyeti'nin 24 Nisan 1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkındaki Viyana Sözleşmesi'ne Taraf olduklarını hatırdı tutarak,

iki ülke arasındaki konsolosluk konularını düzenlemek arzusuyla,

işbu Konsolosluk Anlaşması'nın aktolunmasını kararlaştırmışlar ve aşağıdaki şekilde anlaşmışlardır :

BÖLÜM I
ÖN HÜKÜMLER
Madde 1
Tanımlar

İşbu Anlaşma'da aşağıdaki deyimlerden, aşağıda kendilerine verilen anlamlar anlaşılacaktır :

- 1) “Âkit Taraflar” işbu Anlaşmayı imzalayan Devletler,
- 2) “Gönderen Devlet” Konsolosluk mensuplarını atayan Âkit Taraf,
- 3) “Kabul Eden Devlet”, Konsolosluk memurlarının, ülkesi üzerinde görevini yerine getirdiği Âkit Taraf,
- 4) “Konsolosluk”, tüm Başkonsolosluk, Konsolosluk, Muavin Konsolosluk ve Konsolosluk Ajanlığı,
- 5) “Konsolosluk Görev Çevresi”, bir konsolosluğa, konsolosluk görevlerini yerine getirmesi amacıyla tahsis edilen bölge,
- 6) “Konsolosluk Şefi” bu sıfatla hareket etmekte görevlendirilmiş kişi,
- 7) “Konsolosluk Memuru”, Gönderen Devlet tarafından konsolosluk şefi dahil konsolosluk görevlerini yerine getirmek üzere Başkonsolos, Konsolos, Muavin Konsolos veya Ataşe sıfatıyla görevlendirilmiş kişiler,
- 8) “Konsolosluk Hizmetlisi”, bir konsolosluğun idarî ve teknik hizmetlerinde istihdam edilen kişiler,
- 9) “Hizmet Personeli”, bir konsolosluğun iç hizmetlerinde istihdam edilen kişiler,
- 10) “Konsolosluk Mensupları” tüm konsolosluk memurları, konsolosluk hizmetlileri ve hizmet personeli,
- 11) “Konsolosluk Personeli Mensupları”, Konsolosluk Şefi dışındaki konsolosluk memurları, konsolosluk hizmetlileri ve hizmet personeli,
- 12) “Özel Personel”, konsolosluk mensuplarından birinin münhasıran özel hizmetinde kullanılan ve birlikte oturlan kişiler,
- 13) “Aile Fertleri”, bir konsolosluk mensubunun eşi ile bunların veya eşlerin reşit olmayan çocukları ve Gönderen Devlet mevzuatı uyarınca bakmakla yükümlü oldukları ve kendileri ile birlikte oturan ana ve babaları,
- 14) “Konsolosluk Arşivleri”, konsolosluğa ait tüm evrak, belgeler, yazışmalar, kitaplar, gazeteler, filmler, ses ve görüntü bantları, resimler, kayıt defterleri ve şifre malzemesi ile bunların saklanması ve korunmasına yarayan her çeşit eşya,
- 15) “Konsolosluk Binaları”, maliki kim olursa olsun, konsolosluk şefinin ikametgâhı da dahil, münhasıran konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesi için kullanılan binalar veya bina kısımları, müştemilatı ve bunların üzerinde buldukları arsalar,
- 16) “Vatandaş”, Gönderen Devlet mevzuatına göre bu Devletin uyrukluğunu haiz kişi,

17) “Tüzel Kişi”, Gönderen Devlet mevzuatına göre kurulmuş ve merkezi bu Devlet’te bulunan kuruluşlar,

18) “Gemi”, Gönderen Devlet’in bizzat sahip oldukları da dahil, bu Devlet mevzuatına göre tescil edilmiş ve bu Devletin bayrağını taşımasına müsaade edilmiş, savaş gemileri dışındaki tüm deniz taşıtları,

19) “Uçak”, Gönderen Devlet’in bizzat sahip oldukları da dahil, bu devlet mevzuatına göre tescil edilmiş ve bu Devlete aidiyetini gösterir belirtici işaret taşımasına müsaade edilmiş, savaş uçakları dışındaki tüm hava taşıtları.

BÖLÜM II

KONSOLOSLUĞUN KURULMASI VE KONSOLOSLUK MENSUPLARININ ATANMASI

Madde 2

Konsoloslukların Kurulması ve Görev Alanları

1. Bir Konsolosluk, Kabul Eden Devletin ülkesinde ancak bu Devletin rızası ile kurulabilir ve idame ettirilebilir.

2. Konsolosluğun yeri, sınıfı ve görev çevresi Gönderen Devlet tarafından tespit olunur ve Kabul Eden Devletin tasvibine sunulur.

3. Bir Başkonsolosluğun veya konsolosluğun bulunduğu yerin dışında bir muavin konsolosluk veya konsolosluk ajanlığı açılmak istendiği takdirde keza Kabul Eden Devletin muvafakati gereklidir.

4. Mevcut bir konsolosluğun bir bölümünü teşkil eden bir büronun konsolosluğun bulunduğu yerin dışında açılması için de keza, Kabul Eden Devletin muvafakati gereklidir.

5. Bir konsolosluk memuru, kendi görev çevresi dışında ancak Kabul Eden Devletin ön muvafakati ile görev yapabilir.

6. Gönderen Devlet, ilgili Devletlere bildirimde bulunduktan sonra, bir Devlet’te kurulmuş bir konsolosluğunu bu Devletlerin muvafakati ile üçüncü bir Devlet’te de konsolosluk görevlerini yerine getirmekle görevlendirebilir. Kabul Eden Devlet, bu muvafakatini, her zaman, herhangi bir sebep göstermeksizin geri alabilir.

7. Gönderen Devlet’in bir konsolosluğu, Kabul Eden Devlete usulüne uygun olarak bildirimde bulunduktan ve bu Devlet’in muvafakatini sağladıktan sonra Kabul Eden Devlette üçüncü bir Devlet adına konsolosluk görevlerini yerine getirebilir. Kabul Eden Devlet, bu muvafakatini, her zaman, herhangi bir sebep göstermeksizin geri alabilir.

Madde 3

Konsolosluk Mensupları

ve Özel Personelinin Uyraklığı

1. Âkit Taraflar, konsolosluk memuru olarak ancak Kabul Eden Devlette sürekli ikamet etmeyen kendi vatandaşlarını atayabilirler.

2. Äkit Taraflar, konsolosluk hizmetlisi, konsolosluk hizmet personeli ve özel personel olarak ancak kendi veya Kabul Eden Devlet vatandaşlarını istihdam edebilirler.

Madde 4

Konsolosluk Memurları ve Hizmetlilerinin Çalışma Statüsü

Gönderen Devletin vatandaşı olan Konsolosluk mensupları, hizmetlileri ve özel personel, Kabul Eden Devletin ülkesinde resmî görevlilerinin dışında ticari veya başka bir mesleki faaliyette bulunamazlar. Bu kural aile fertleri için de geçerlidir.

Madde 5

Konsolosluk Şefinin Atanması ve Göreve Başlaması

1. Gönderen Devlet, konsolosluk şefi sıfatıyla atanan bir şahsı Kabul Eden Devlet'in Dışişleri Bakanlığına bir atama belgesi veya buna dair başka bir belge ve şahsın özgeçmişi ile birlikte diplomatik kanallardan bildirmekle yükümlüdür.

2. Atama belgesi veya buna dair başka bir belge, özellikle konsolosluk şefinin, adı, soyadı, uyruğu, sınıfı ile görev yapacağı konsolosluk yeri ve görev çevresine ilişkin bilgileri içerir.

3. Yukarıdaki işlemi müteakip, Kabul Eden Devlet, konsolosluk şefine şekli ne olursa olsun ücretsiz düzenlenecek bir Buyrultu veya başka bir muvafakat belgesi verir. Kabul Eden Devlet, Buyrultu veya muvafakat belgesinin verilmesine değin, konsolosluk şefinin, geçici olarak görevine başlamasına ve Anlaşma hükümlerinden yararlanmasına rıza gösterebilir.

4. Bununla beraber, Kabul Eden Devlet, Buyrultunun veya başka bir muvafakat belgesinin verilmesini herhangi bir sebep göstermeksizin reddedebilir.

Madde 6

Konsolosluk Şefinin Atanmasının Konsolosluk Görev Çevresindeki Makamlara Bildirilmesi

Konsolosluk şefinin, geçici de olsa, göreve başlaması kabul edilir edilmez, Kabul Eden Devlet, durumu konsolosluk görev çevresindeki yetkili makamlara derhal bildirir. Kabul Eden Devlet, ayrıca, konsolosluk şefinin görevlerini yerine getirebilmesi ve işbu Anlaşma hükümlerinden yararlanabilmesi için gerekli tedbirleri alır.

Madde 7

Konsolosluk Şefinin Görevlerini
Geçici Olarak Yerine Getirmesi

1. Konsolosluk Şefi herhangi bir nedenle görevini ifa edemeyecek durumda kaldığı veya konsolosluk makamı geçici veya sürekli olarak boşaldığı takdirde, Gönderen Devlet, bu konsolosluğun bir memurunu, Kabul Eden Devletteki diğer bir Konsolosluğunun memurunu, Gönderen Devletin Kabul Eden Devletteki diplomatik temsilciliği mensuplarından birini veya Dışişleri Bakanlığından bir memuru Konsolosluğu geçici konsolosluk şefi sıfatıyla vekâleten tedvir etmekle görevlendirebilir. Bu son halde geçici tedvir süresi bir takvim yılı içinde üç ayı geçemez. Bununla beraber, gerektiğinde, bu süre diplomatik yoldan sağlanacak müsaade ile uzatılabilir.

2. Bu Madde'nin 1. fıkrasında zikrolunduğu şekilde görevlendirilen kişinin kimliğine ilişkin bilgiler Kabul Eden Devletin Dışişleri Bakanlığına önceden bildirilir.

3. İşbu Anlaşmanın hükümleri geçici konsolosluk şefi olarak Konsolosluk görevlerini bu şekilde vekaleten yürütecek kişiye de uygulanır.

4. Bu maddenin 1. fıkrası uyarınca, konsoloslukta görevlendirilen Gönderen Devletin Kabul Eden Devlet nezdindeki diplomatik temsilciliğinin diploması memuru, diplomatik ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan yararlanmaya devam eder.

Madde 8

Diğer Konsolosluk Mensuplarının Atanmaları, Varışları,
Ayrılışları ve Statülerindeki Değişikliklere İlişkin Bildirim

1. Gönderen Devlet, konsolosluk şefinden başka diğer konsolosluk mensuplarının ad ve soyadlarını, uyruklularını, sınıflarını, sıfatlarını, varışlarını, ayrılışlarını veya görevlerinin sona ermesini, statülerindeki ve Kabul Eden Devletteki özel adreslerindeki değişiklikleri Kabul Eden Devlet'in Dışişleri Bakanlığına önceden bildirir.

2. Bunun dışında,

a) Aile fertlerinin kimlikleri ile birlikte geliş ve ayrılışları;

b) Özel personelin kimliği, göreve başlayış ve kesin ayrılışları ile bu sıfatla görevlerinin sona ermesi;

c) Kabul Eden Devlet vatandaşlarının konsolosluk hizmetlisi, hizmet personeli ve özel personel olarak işe alınmaları veya işlerine son verilmesi hakkında gerekli bilgiler mahalli makamlara verilir.

Madde 9

Konsolosluk Mensuplarının Görevlerinin Sona Ermesi

Bir Konsolosluk mensubunun görevinin sona ermesi ezcümle

a) Konsolosluk mensubunun görevinin sona erdiğinin Gönderen Devlet tarafından Kabul Eden Devlete bildirilmesi ile olur.

b) "Buyrultu" nun veya başka bir muvafakat belgesinin geri alınması ile olur.

c) Kabul Eden Devlet; her zaman bir Konsolosluk memurunun istenmiyen kişi olduğunu (persona non grata) veya bir konsolosluk hizmetlisinden veya hizmet personelinin birinin istenmediğini Gönderen Devlet'e, kararının nedenlerini açıklamaya yükümlü olmaksızın bildirebilir. Bu durumda, Gönderen Devlet, Konsolosluk memurunu veya uyruklüğünü haiz ise konsolosluk hizmetlisini veya hizmet personelini en kısa zamanda ülkesine geri çağırır.

Konsolosluk hizmetlisi veya hizmet personeli kendi vatandaşı değil ise Gönderen Devlet bu kişilerin görevine derhal son verir.

Gönderen Devlet, bu Maddede belirtilen yükümlülüklerini reddeder veya makul bir süre içinde bunları yerine getirmemezse, Kabul Eden Devlet, olayın özelliğini gözönünde bulundurarak, ilgili şahsa ilişkin buyruktuyu veya diğer muvafakat belgesini geri alabilir veya onu konsolosluk personeli mensubu olarak kabul etmekten imtina edebilir.

Madde 10

Kimlik Kartları

1. Kabul Eden Devletin yetkili makamları, her konsolosluk memuru ve ailesi mensubu için kimlik, sıfat ve statülerini kanıtlayan birer belgeyi kendi usullerine göre tanzim ederek ücretsiz olarak verirler.

2. Bu maddenin 1. fıkrası hükümleri, Kabul Eden Devlet vatandaşı olmaması kaydıyla konsolosluk hizmetlileri ve bunların aileleri üyelerine, hizmet personeline ve özel personele uygulanır.

Madde 11

Konsolosluk Görevlerinin Bir Diplomatik

Temsilcilik Tarafından Yerine Getirilmesi

1. Gönderen Devlet, Kabul Eden Devlet nezdinde akredite diplomatik temsilcilik mensuplarından bir veya bir kaçını konsolosluk işlerini yürütmekle görevli kılabilir. Böyle bir durumda, bu kişilerin kimlikleri, Kabul Eden Devlet Dışişleri Bakanlığına yazılı olarak bildirilir.

2. İşbu maddenin 1. fıkrasında öngörülen konsolosluk görevlerinin diplomatik temsilciliğin mensupları tarafından ifa edilmesi, bunların diplomatik temsilcilik mensubu sıfatıyla faydalandıkları ayrıcalık ve bağıışıklıklara halel getirmez.

BÖLÜM III
KOLAYLIKLAR, AYRICALIKLAR VE BAĞIŞIKLIKLAR

Madde 12

Konsolosluk Faaliyetleri İle İlgili Olarak
Konsolosluğa ve Konsolosluk Memurlarına
Tanınan Kolaylıklar

Kabul Eden Devlet, konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesi için gerekli her türlü kolaylığı gösterir ve Konsolosluk memurlarının resmi görevlerini ifa edebilmeleri ve bu Anlaşma ile bahşedilen haklar, ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan yararlanabilmeleri için uygun tedbirleri alır.

Madde 13

Bina ve Mesken Edinme

1. Kabul Eden Devlet, Gönderen Devletin Konsolosluğuna, gerekli binaları ve/veya bina kısımlarını iktisap ederken veya kiralarken; iktisap ettiği arsalar üzerinde bu amaçla inşaat yaparken veya mevcut binaları restore ederken ve bunların mülkiyetini devrederken kendi mevzuatı ve düzenlemeleri çerçevesinde yardımcı olur.

2. Kabul Eden Devlet, konsolosluk mensuplarına uygun mesken temini hususunda da konsolosluğa yardımcı olur.

3. Gönderen Devlet, yeni inşaatlar veya mevcut binaların restorasyonu durumlarında, şehircilik mevzuatına veya yürürlükte bulunan diğer kısıtlamalara uyma yükümlülüğünden bağışık değildir.

Madde 14

Ulusal Bayrağın ve Armanın Kullanılması

1. Gönderen Devlet, bu madde hükümleri uyarınca, ulusal bayrağını ve Devlet armasını kabul eden Devlette kullanmak hakkına sahiptir.

2. Gönderen Devletin ulusal bayrağı konsolosluk binasıyla konsolosluk şefinin ikametgâhına çekilebilir; arması konsolosluk binasının kapısına asılabilir. Gönderen Devletin ulusal bayrağı görev gereği kullanıldıkları zaman, konsolosluk şefinin taşıtlarına da çekilebilir.

3. Bu madde ile tanınan hakkın kullanılmasında, Kabul Eden Devletin kanunları, düzenlemeleri ve teamülleri gözönünde tutulur.

Madde 15

Konsolosluk Binalarının Dokunulmazlığı

1. Konsolosluk binalarının dokunulmazlığı vardır. Münhasıran konsolosluk görevleriyle ilgili olarak kullanılan bu binalara Kabul Eden Devletin makamları, ancak konsolosluk şefinin, veya Gönderen Devletin diplomatik temsilcilik şefinin veya bunlardan birinin yetki verdiği kişinin izniyle girebilirler.

Acil koruma tedbirlerinin alınmasını gerektiren yangın veya sair felaket hallerinde bu muvafakat mümkün olan en kısa sürede verilir.

2. Kabul Eden Devletin, Gönderen Devletin konsolosluk binalarına izinsiz girilmemesi veya binaların tahrip edilmemesi ve konsolosluğun huzurunun bozulmaması veya konsolosluğun haysiyetinin kırılmaması amacıyla gerekli her türlü tedbirleri almak gibi özel bir yükümlülüğü vardır.

3. Konsolosluk binaları, mobilyaları, mameleki ve ulaşım araçları, Kabul Eden Devletin millî savunma veya kamu yararı amaçlarıyla herhangi bir şekilde el koymasından başışiktırlar.

Madde 16

Konsolosluk Arşiv ve Belgelerinin Dokunulmazlığı

Konsolosluk arşiv ve belgelerinin her yerde ve her zaman dokunulmazlıkları vardır.

Madde 17

Haberleşme Özgürlüğü

1. Kabul Eden Devlet, Konsolosluğun her türlü resmî amaçlı haberleşmesine izin verir ve bunu korur. Gönderen Devletin Konsolosluğu, kendi Hükümeti ile ve Gönderen Devletin diğer diplomatik temsilcilikleri ve konsoloslukları ile haberleşmede, diplomatik kurye veya konsolosluk kuryesi, diplomatik torba veya konsolosluk torbası, kriptoy veya şifre de dahil olmak üzere, uygun göreceği her türlü haberleşme vasıtasını kullanabilir. Bununla beraber, konsolosluk, ancak Kabul Eden Devletin muvafakati ile telsiz cihazı kurabilir ve kullanabilir. Umuma mahsus haberleşme yolları kullanıldığında, Gönderen Devletin diplomatik temsilciliği için geçerli ücretler, Konsolosluğa da uygulanır.

2. Konsolosluğun resmî haberleşmesine dokunulamaz. Resmî haberleşme deyiminden, konsolosluk ve konsolosluk görevleriyle ilgili tüm haberleşme anlaşılır.

3. Konsolosluk torbası ne açılabilir ne de torbaya el konulabilir. Bununla beraber, Kabul Eden Devletin yetkili makamları, torbanın, bu maddenin 4. paragrafında belirtilen resmî yazışma, belge ve eşyalardan başka şeyler ihtiva ettiğine inanmak için ciddi nedenlere sahip oldukları takdirde, torbanın Gönderen Devletin yetkili bir temsilcisi tarafından kendi önlerinde açılmasını isteyebilirler. Gönderen Devletin makamları bu talebi reddederlerse, torba çıkış yerine geri gönderilir.

4. Konsolosluk torbasını teşkil eden paketler, niteliklerini belirten görünebilir dış işaretleri taşırlar ve ancak resmî yazışmalar ve münhasıran resmî kullanıma yönelik belge veya eşyaları ihtiva edebilirler.

5. Konsolosluk kuryesi, sıfatını gösteren ve konsolosluk torbasını teşkil eden paketlerin sayısını belirten resmî bir belge taşıır. Konsolosluk kuryesi, Gönderen Devlet'in uyruğudur. Görevini yerine getirirken Kabul Eden Devlet tarafından korunur. Konsolosluk kuryesinin kişisel dokunulmazlığı vardır ve hiçbir şekilde tutuklanamaz veya gözaltına alınmaz.

6. Gönderen Devletin kendisi, diplomatik temsilcilikleri ve konsoloslukları geçici konsolosluk kuryeleri görevlendirebilirler. Bu gibi durumlarda, bu Maddenin 5. paragrafındaki hükümler uygulanır, ancak orada bahsolunan bağışlıklar, kuryenin konsolosluk torbasını muhatabına teslimiyle son bulur.

7. Konsolosluk torbası müsaade edilmiş bir giriş noktasına gelecek bir ticarî geminin veya uçağın kaptanına verilebilir. Kaptan, kurye torbasını teşkil eden paketlerin sayısını gösteren resmî bir belgeyi haizdir, fakat konsolosluk kuryesi sayılmaz. Yetkili mahallî makamlarla yapacağı bir düzenleme ile konsolosluk, torbayı gemi veya uçağın kaptanından doğrudan ve serbestçe almak üzere bir mensubunu görevlendirebilir.

Madde 18

Konsolosluk Memurlarının Korunması

Kabul Eden Devlet, konsolosluk memurlarına, onlara gösterilmesi, gereken saygı ile muamele eder ve onların şahıslarına, hürriyetlerine ve haysiyetlerine yapılabilecek her türlü saldırıyı önlemek amacıyla gerekli bütün tedbirleri alır.

Madde 19

Konsolosluk Memurlarının Kişisel Dokunulmazlığı

1. Konsolosluk memurları ağır bir suç ve yetkili adli makamın kararı olmadıkça tutuklanamaz veya gözaltına alınamaz.

2. Bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen hal saklı kalmak üzere, konsolosluk memurları kesinleşmiş adli kararın uygulanması dışında, hapsedilemez ve kişisel hürriyetleri herhangi bir şekilde kısıtlanamaz.

3. Aleyhine cezaî bir dava ikame edilen konsolosluk memuru yetkili makamların önüne çıkmak zorundadır. Bununla beraber, konsolosluk memurunun resmî durumu icabı kendisine gereken saygı gösterilir ve dava, bu Maddenin 1. fıkrasında öngörülen hâl hariç olmak üzere, konsolosluk memurunun konsolosluk görevlerini yerine getirmesini etkilemeyecek şekilde yürütülür. Bir konsolosluk memurunun, bu maddenin 1. fıkrasında zikredilen durumlarda gözaltına alınması gerektiği takdirde, aleyhine ikame edilecek dava en kısa zamanda açılır.

4. Bir konsolosluk memurunun tutuklanması veya gözaltına alınması veya cezaî kovuşturmayaya tabi tutulması halinde, Kabul Eden Devlet durumdan konsolosluk memurunun bağlı olduğu diplomatik temsilcilik veya konsoloslugu derhal haberdar eder.

Madde 20

Yargı Bağışıklığı

1. Konsolosluk memurları ve hizmetlileri konsolosluk veya resmî görevleri sırasındaki fiillerinden dolayı Kabul Eden Devletin adli ve idari makamlarının yargısına tabi değildirler.

2. Bununla beraber, bu maddenin 1. fıkrası hükümleri,

- a) Bir konsolosluk memurunun veya bir konsolosluk hizmetlisinin açıkça veya zımnen Gönderen Devletin vekili sıfatıyla akdetmediği bir muvakeleden doğan, veya
- b) Kabul Eden Devlet ülkesinde bir taşıt aracının, bir geminin veya hava taşıtının sebebiyet verdiği zarar yüzünden üçüncü kişiler tarafından açılan, hukuk davalarına uygulanmaz.

Madde 21

Tanıklık Yapmak Yükümlülüğü

1. Konsolosluk mensupları adli ve idari davalar sırasında tanıklık yapmaya çağrılabilirler. Konsolosluk hizmetlileri ve hizmet personeli mensupları bu maddenin 3. fıkrasında zikredilen durumlar dışında tanıklık yapmayı reddedemezler. Bir konsolosluk memuru tanıklık yapmayı reddettiği takdirde ona hiçbir zorlayıcı tedbir veya başka ceza uygulanamaz.

2. Tanıklığı talep eden makam konsolosluk memurlarının görevlerini yerine getirmelerini sekteye uğratmaktan kaçınır. Bu makam, mümkün olan herhalde konsolosluk memurunun tanıklıkla ilgili ifadesini, konsolosluk mensubunun ikametgâhında veya konsoloslukta alabilir veya konsolosluk mensubunun yazılı beyanını kabul edebilir.

3. Konsolosluk mensupları, görevlerinin yerine getirilmesiyle ilgili olaylar hakkında tanıklık yapmak veya bununla ilgili resmi yazışma veya belgeleri göstermek zorunda değildirler. Konsolosluk mensupları, keza, Gönderen Devletin ulusal kanunları hakkında bilirkişi olarak tanıklık yapmayı reddetmek hakkına da sahiptirler.

Madde 22

Ayrıcalık ve Bağışıklıklardan Feragat

1. Gönderen Devlet, bir konsolosluk mensubu hakkında, 19, 20 ve 21. maddelerde öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan feragat edebilir.

Ayrıcalık ve bağışıklıklardan feragat daima sarıh olur ve Kabul Eden Devlete yazılı olarak bildirilir.

2. Bir konsolosluk memuru veya bir konsolosluk hizmetlisi 20. madde uyarınca yargı bağışıklığından yararlandığı bir konuda dava ikame ederse, esas talebe doğrudan doğruya bağlı herhangi bir mukabil talep hakkında yargı bağışıklığını ileri süremez.

3. Hukuki veya idari bir dava ile ilgili olarak yargı bağışıklığından feragat, kararın uygulanmasına ait tedbirlere ilişkin bağışıklıktan da feragat edildiği anlamına gelmez. Bunlar için de ayrı bir feragat gereklidir.

Madde 23

Kanunî ve Kişisel Yükümlülüklerden Bağışıklık

Kabul Eden Devlet, konsolosluk mensuplarıyla aile efradını her türlü kişisel yükümlülük ve hangi neviden olursa olsun kamu yararı hizmetleriyle, istimval, yardım ve konaklama gibi askerlikle ilgili yükümlülüklerden muaf tutar.

Madde 24

Yabancıların Kayıt ve Oturma Müsaadesinden Bağışıklık

Konsolosluk memurları ve hizmetlileri ve bunlarla birlikte yaşayan aile efradı Kabul Eden Devletin kanunları ve düzenlemelerinin yabancıların kayıt ve ikametleri konusunda öngördüğü bütün yükümlülüklerden muaftır.

Madde 25

Çalışma Müsaadesi Bağışıklığı

Gönderen Devlet vatandaşı Konsolosluk mensupları, Gönderen Devlete yaptıkları hizmetlerde, Kabul Eden Devletin yabancı işgücü kullanımı ile ilgili kanun ve düzenlemelerinin çalışma müsaadesi konusunda koyduğu yükümlülüklerden muaftır.

Madde 26

Sosyal Güvenlik Rejiminden Bağışıklık

1. Konsolosluk mensupları ve aileleri efradı, Gönderen Devlete gördükleri hizmetler konusunda Kabul Eden Devlette yürürlükte bulunan sosyal güvenlik hükümlerinden bu maddenin 3. fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla muaftırlar.

2. Bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen bağışıklık, münhasıran konsolosluk mensuplarının hizmetinde bulunan özel personel mensuplarına da

a) Kabul Eden Devlet vatandaşı olmamaları veya Kabul Eden Devlette devamlı ikametgâhları bulunmaması ve

b) Gönderen Devlette veya üçüncü bir Devlette yürürlükte olan sosyal güvenlik hükümlerine tabi olmaları

şartlarıyla uygulanır.

3. Hizmetlerinde bu maddenin 2. fıkrasında öngörülen bağışıklığın uygulanmadığı kişiler bulunan konsolosluk mensupları, Kabul Eden Devletin sosyal güvenlik mevzuatının işverene yüklediği yükümlülüklerle uyarlar.

4. Bu maddenin 1. ve 2. fıkralarında öngörülen bağışıklık Kabul Eden Devlet mevzuatının müsaade etmesi şartıyla, bu Devletin sosyal güvenlik sistemine isteyerek katılma olanağını ortadan kaldırmaz.

Madde 27

Akçalı Bağışıklık

1. Konsolosluk memurları, Konsolosluk hizmetlileri ve aileleri efradı, aşağıda sayılanlar dışında, şahsî veya aynî, ulusal, bölgesel veya belediyeye ait her türlü vergi ve resimlerden muaftırlar :

a) Normal olarak eşya veya hizmetlerin fiyatına dahil edilmiş bulunan dolaylı vergiler;

b) 28. madde hükümleri saklı kalmak üzere, Kabul Eden Devlet ülkesinde bulunan özel taşınmaz mallara ait vergi ve resimler,

c) Bu maddenin 4. fıkrasının b bendi hükümleri saklı kalmak üzere, Kabul Eden Devlet tarafından tahsil olunan emlak, veraset ve intikal vergileri,

d) Kaynağı Kabul Eden Devlette bulunan, her türlü özel gelirlerden alınan vergi ve resimler,

e) İfa olunan özel hizmetler karşılığı olarak tahsil edilen vergi ve resimler,

f) 28. madde hükümleri saklı kalmak üzere, kayıt, mahkeme ipotek ve pul harçları,

2. Gönderen Devlet vatandaşı olan konsolosluk mensupları ve özel personel hizmetleri karşılığı aldıkları ücretlerden dolayı vergi ve harçtan muafırlar.

3. Konsolosluk, Kabul Eden Devlet vatandaşı olan konsolosluk mensupları ve özel personel ile ilgili olarak, bu Devletin kanun ve düzenlemelerinin gelir vergisi konusunda öngördüğü yükümlülüklerle uyar.

4. Bir konsolosluk mensubunun veya ailesi efradının ölümü halinde Kabul Eden Devlet :

a) Bu ülkede iktisap edilmiş olup da müteveffanın ölümü sırasında ihracı yasaklanmış bulunanlar hariç olmak üzere müteveffaya ait taşınır malların ihracına müsaade eder; ve

b) Müteveffanın konsolosluk mensubu veya konsolosluk mensuplarından birinin ailesi efradından olması nedeniyle Kabul Eden Devlette bulunan taşınır mallardan, emlak, miras ve intikale ilişkin ulusal, bölgesel veya belediyeye ait vergi ve resimleri tahsil etmez.

Madde 28

Konsolosluk Binalarının ve Bazı Taşınır

Malların Akçalı Bağışıklığı

1. Gönderen Devletin maliki ve kiracısı olduğu konsolosluk binaları ile konsolosluk şefinin ikametgâhı, bunlar için yapılan özel hizmetler karşılığı ödenen bedeller dışında, ulusal, bölgesel veya belediyeye ait her nevi vergi ve harçtan muafırlar. Bu muafiyet, sözkonusu taşınmazların iktisabına ilişkin sözleşme ve hukuki işlemlere de uygulanır.

2. Bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen vergi bağışıklığı, Kabul Eden Devlet yasa ve düzenlemeleri uyarınca Gönderen Devletle sözleşme yapan kişi tarafından ödenecek vergi ve resimlere uygulanmaz.

3. Bu maddenin 1. ve 2. fıkralarının hükümleri, Gönderen Devletin mülkiyetinde bulunan ve münhasıran konsolosluğun ihtiyaçları için kullanılan taşınır mallara da uygulanır.

Madde 29
Gümrük Muayenesinden ve Gümrük
Resimlerinden Bağışıklık

1. Kabul Eden Devlet, yürürlükteki kanun ve düzenlemeler çerçevesinde, aşağıda yazılı kalemlerin girişine müsaade eder ve depolama, nakliye ve benzeri hizmetlerle ilgili masraflar dışındaki bütün gümrük resimleri, harçlar ve bununla ilgili sair vergilerde bağışıklık tanır :

a) Konsoloslüğün resmî kullanımına ait eşyalar;

b) Yerleşme eşyaları da dahil olmak üzere, konsolosluk memurunun ve aile efradının kişisel kullanımına ait eşyalar. Tüketim malları, ilgililerin doğrudan kendi kullanımları için gerekli miktarı geçemez.

2. Gönderen Devlet vatandaşı Konsolosluk hizmetlileri, ilk yerleşim anında ithal etmiş oldukları eşyalar konusunda, bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanırlar.

3. Eşya tanımlamasına taşıt araçları da dahildir.

4. Konsolosluk memurlarının ve bunların aile efradının beraberindeki kişisel bagajlar gümrük muayenesinden muaftırlar. Söz konusu bagajlar ancak bu maddenin 1. fıkrasının (b) bendinde zikredilenlerden başka eşyalar veya Kabul Eden Devletin kanun ve düzenlemeleriyle ithali veya ihracı yasaklanmış veya karantina kanun ve düzenlemelerine tabi eşyalar ihtiva ettiği hususunda ciddi nedenlerin varlığı halinde gümrük muayenesine tabi tutulabilirler. Bu muayene, ancak konsolosluk memurunun veya ailesinin bir ferдинin huzurunda yapılır.

Madde 30
Seyahat Serbestliği

Ulusal güvenlik nedenleriyle girilmesi yasaklanmış veya nizama bağlanmış bölgeler ile ilgili kanun ve düzenlemeler saklı kalmak üzere, Kabul Eden Devlet, konsoloslüğün bütün mensuplarına ve bunların aileleri efradına mütakabiliyet esasları çerçevesinde ülkesi üzerinde yer değiştirme ve seyahat etme serbestliği sağlar.

Madde 31
Taşıt Araçları Sigortası

Gönderen Devletin mülkiyetinde bulunan ve konsoloslüğün kullanımına matuf taşıt araçlarıyla konsolosluk mensuplarının mülkiyetinde bulunan taşıt araçları mecburi sigortaya tabidirler. Bu konuda Konsolosluk, Kabul Eden Devlet Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılacak bildirimlere uyar.

Madde 32

Konsolosluk Ayrıcalık ve Bağışıklıklarının
Başlaması ve Sona Ermesi ve Buna İlişkin Hükümler

1. Konsolosluğun her mensubu, görev yerine gitmek için Kabul Eden Devlet'in ülkesine girişinden itibaren veya daha önceden bu ülkede bulunuyorsa konsolosluktaki görevine başlamasından itibaren, bu Anlaşma'da öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanır.

2. Bir konsolosluk mensubunun kendisiyle birlikte yaşayan ailesi efradı ve keza yanında çalışan özel personel mensupları da bu Maddenin 1. fıkrası uyarınca, konsolosluk mensubunun ayrıcalıklardan ve bağışıklıklardan yararlandığı tarihten, Kabul Eden Devlet'in ülkesine girişleri tarihinden veya o konsolosluk mensubunun ailesi efradına veya özel personel mensuplarına dahil oldukları tarihten itibaren bu Anlaşma'da öngörülen ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan yararlanırlar.

3. Bir konsolosluk mensubunun görevi sona erdiği zaman, kendisinin ve keza kendisiyle birlikte yaşayan aile efradı ile yanında çalışan özel personel mensuplarının da ayrıcalık ve bağışıklıkları normal olarak anılan konsolosluk mensubunun Kabul Eden Devlet'in ülkesini terkettiği anda veya bu amaçla kendisine tanınan makul bir sürenin bitiminde son bulur. Söz konusu kişiler ayrıcalık ve bağışıklıklarını, silahlı bir çatışma hali dahil o ana kadar muhafaza ederler. Bu Maddenin 2. fıkrasında belirtilen kişilere gelince, bunların ayrıcalıkları ve bağışıklıkları bir konsolosluk mensubunun ailesi efradına veya konsolosluk mensubunun hizmetine dahil olmak durumu ortadan kalkar kalkmaz sona erer. Bununla beraber, eğer bu kişiler makul bir süre içinde Kabul Eden Devletin ülkesini terk etmek niyetinde iseler şüphesiz ayrıcalık ve bağışıklıkları hareketleri anına kadar devam eder.

4. Bununla beraber, bir konsolosluk memuru veya bir konsolosluk hizmetlisi tarafından görevlerinin yerine getirilmesi sırasında yapılan işlerle ilgili olarak yargı bağışıklığı süresiz olarak devam eder.

5. Bir konsolosluk mensubunun ölümü halinde, kendisiyle birlikte yaşayan ailesi efradı, Kabul Eden Devletin ülkesini terkettileri tarihe veya bu amaçla onlara tanınan makul sürenin bitimine kadar, daha önce yararlandıkları ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanmaya devam ederler.

6. Kabul Eden Devlet vatandaşı olan konsolosluk hizmetlileri 21. Maddenin 3. fıkrasında öngörülen hallerin dışında Kabul Eden Devletin yargısına tabidirler.

7. Bununla beraber, Kabul Eden Devlet bu Maddenin 6. fıkrasında sözü edilen kişiler üzerindeki yargı yetkisini, konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesini aşırı bir şekilde sekteye uğratmaktan kaçınacak bir biçimde kullanır.

BÖLÜM IV
KONSOLOSLUK GÖREVLERİ

Madde 33

Görevlerin Kapsamı

Konsolosluk memuru aşağıdaki hususlarda yetkilidir;

a) Kabul Eden Devlette, Gönderen ve bu Devletin vatandaşlarının haklarını ve menfaatlerini korumak.

b) Gönderen Devletle Kabul Eden Devlet arasındaki ticarî, ekonomik, kültürel, bilimsel ve turistik ilişkilerin gelişmesini kolaylaştırmak ve iki ülke arasında dostluk ilişkilerini geliştirmek.

c) Kabul Eden Devletin ticarî, ekonomik, kültürel, bilimsel ve turistik hayatının gelişimi ve durumu konusunda meşru yoldan bilgi edinmek, bu konuda Gönderen Devletin Hükümetine rapor ve ilgilenen kişilere bilgi vermek.

Madde 34

Kabul Eden Devlet Makamlarıyla Temas

Konsolosluk memurları görevlerini yerine getirirken :

a) Konsolosluk görev çevresindeki yetkili mahalli makamlara ve

b) Kabul Eden Devletin kanun, düzenleme ve teamülleri ile uluslararası anlaşmaların cevaz verdiği ölçüde, Kabul Eden Devletin yetkili merkezi makamlarına müracaatta bulunabilirler.

Madde 35

Kabul Eden Devlet Makamları Önünde Vatandaşların Temsili

1. Konsolosluk memuru, vatandaşlarının hazır bulunmamaları veya başka herhangi bir nedenle haklarını ve menfaatlerini koruyamamaları halinde, Kabul Eden Devletin kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak Kabul Eden Devletin mahkemeleri ve diğer makamları huzurunda Gönderen Devlet vatandaşlarının münasip bir şekilde temsil edilmeleri için gerekli önlemleri almak yetkisini haizdir.

2. Bu Maddenin 1. paragrafında öngörülen temsil, temsil olunan kişinin bir vekil tayin etmesiyle veya haklarını ve menfaatlerini savunmayı kendisinin üstlenmesiyle sona erer.

Madde 36

Vatandaşların Kayıt Edilmeleri, Pasaport ve Vize Verilmesi

Konsolosluk memuru aşağıdaki konularda yetkilidir :

a) Gönderen Devlet vatandaşlarının kaydını yapmak;

- b) Gönderen Devlet vatandaşlarının, vatandaşlık konusunda talep ve beyanlarını kabul etmek ve konuyla ilgili belgeleri vermek;
- c) Gönderen Devlet vatandaşlarına pasaport ve seyahat belgeleri vermek, bunları yenilemek, değiştirmek ve iptal etmek,
- d) Kabul Eden Devlet ve üçüncü Devletler vatandaşlarına vize vermek.

Madde 37

Şahsî Hallerle İlgili Görevler

1. Kabul Eden Devlet mevzuatının izin verdiği ölçüde, konsolosluk memuru aşağıdaki konularda yetkilidir;

- a) Gönderen Devlet vatandaşlarının doğum ve ölüm belgelerini düzenlemek ve tescil etmek;
- b) Müstakbel çiftin her ikisinin de Gönderen Devlet vatandaşı olmaları halinde nikâh kıymak ve bununla ilgili belgeleri düzenlemek.
- c) Taraflardan hiç olmazsa birinin Gönderen Devletin vatandaşı olması şartıyla Kabul Eden Devletin kanunları uyarınca kıyılan nikâhı veya karar verilen boşanmayı tescil etmek.
- d) Gönderen Devletin vatandaşlarının aile münasebetlerine ilişkin beyanlarını kabul etmek.

2. Bu Maddenin 1. fıkrâ hükümleri, ilgili kişileri Kabul Eden Devlet mevzuatının öngördüğü beyanlarda bulunmak yükümlülüğünden muaf kılmaz.

3. Kabul Eden Devletin yetkili makamları, idarî amaçlarla kendilerinden istenen ve Gönderen Devlet vatandaşlarıyla ilgili şahsî hâl kayıtlarının suret veya örneklerini, gecikmeksizin ve ücretsiz olarak konsolosluka gönderirler.

Madde 38

Noterlik Görevleri

1. Konsolosluk memuru, aşağıdaki konularda yetkilidir :

- a) Gönderen Devlet vatandaşlarının her türlü beyanlarını kabul etmek, düzenlemek ve onaylamak,
- b) Gönderen Devlet vatandaşlarının vasiyetnamelerini, diğer belgelerini ve beyanlarını düzenlemek, onaylamak ve saklamak üzere kabul etmek,
- c) Gönderen Devlet vatandaşları arasında mukaveleleri düzenlemek, onaylamak ve muhafaza etmek. Bu hüküm, gayrimenkuller üzerindeki hakların tesisine, devrine ve iptaline ilişkin mukavelelere uygulanmaz.
- d) Gönderen Devlet vatandaşlarının imzalarının doğruluğunu ve aslına uygunluğunu tasdik etmek,

e) Gönderen veya Kabul Eden Devletin yetkili makamlarınca düzenlenmiş bütün belgeleri tercüme etmek, onaylamak ve bu belgelerin tercümelerini, kopyalarını ve örneklerini tasdik etmek,

f) Gönderen Devlet mevzuatına uygun olarak diğer noterlik görevlerini yapmak.

2. Gönderen Devletin konsolosluk memuru tarafından düzenlenen, onaylanan veya aslına uygunluğu tasdik edilen bu maddenin 1. fıkrasında sayılan belgeler gerektiği gibi onaylanmış resmî belgeler olarak kabul edilirler ve Kabul Eden Devletin kanun ve düzenlemelerine aykırı olmamak şartıyla, Kabul Eden Devletin yetkili makamları tarafından onaylanmış veya aslına uygunluğu tasdik edilmiş belgelerle aynı ispat gücünü haizdirler ve aynı neticeleri doğururlar.

Madde 39

Muhafaza Etmek Üzere Eşya Kabul Etme

1. Konsolosluk memuru, Gönderen Devlet vatandaşlarına ait belgeleri, para, kıymetli eşya ve diğer mameleki Kabul Eden Devletin mevzuatına aykırı olmamak şartıyla saklamak üzere kabul edebilir.

Sözü edilen belgeler, para, kıymetli eşya ve mamelek, Kabul Eden Devletten, ancak bu Devletin mevzuatına uymak şartıyla çıkarılabilir.

2. Konsolosluk memuru, Gönderen Devlet vatandaşlarının, Kabul Eden devletteki ikametleri sırasında kaybettikleri eşyaları bulunduğu, sahiplerine iletmek amacıyla, aynı şekilde kabul edebilir.

Madde 40

Vesayet ve Kayımlık

1. Kabul Eden Devlet makamları, sürekli veya geçici olarak ikamet eden Gönderen Devletin bir vatandaşına vasi veya kayyım tayin edileceğini öğrendiklerinde durumu yetkili konsolosluka bildirirler.

2. Bu Anlaşmanın 35. maddesi hükümleri küçüklerin veya diğer gayri mümeyyiz kişilerin haklarının ve menfaatlerinin korunması konusunda uygulanır.

3. Konsolosluk memuru, vasi veya kayyım tayini ve özellikle bu görevleri yerine getirecek adayları teklif etmek konusunda Kabul Eden Devlet yetkili makamları nezdinde girişimde bulunabilir.

4. Küçüklerin veya gayri mümeyyizlerin mallarının idaresinin sağlanmaması halinde, konsolosluk memuru, bu mallara idareci tayini sağlayabilir veya Kabul Eden Devlet yetkili makamlarından, bu amaçla gerekli tedbirlerin alınmasını isteyebilir.

5. Konsolosluk memuru, Gönderen Devlet mevzuatına uygun olarak, bu Devletin vatandaşı olup Kabul Eden Devlette ikamet eden bir küçüğün bakımını sağlayabilir.

Madde 41

Gönderen Devlet Vatandaşlarıyla Temas

1. Konsolosluk memuru, Gönderen Devlet vatandaşlarıyla temas etmeye, bunların Kabul Eden Devletin yetkili makamları ile ilişkilerinde yardımcı olmaya ve onlara avukat, tercüman ve bu amaçla başka bir şahıs tutmaya yetkilidir.

2. Kabul Eden Devlet Gönderen Devlet vatandaşının konsoloslukla yazışmasını kısıtlamaz ve onun konsolosluk binalarına girişini de engellemez.

3. Kabul Eden Devletin yetkili makamları, Gönderen Devlet vatandaşlarından biri hakkında bilgi edinmek, bu vatandaşlarla irtibat kurmak ve görüşmek hususunda konsolosluk memuruna yardımcı olurlar.

Madde 42

Hürriyetleri Kısıtlanmış Vatandaşlarla Temas

1. Kabul Eden Devletin yetkili makamları, Gönderen Devletin konsolosluğunu bu devletin vatandaşlarından birisinin, konsolosluk görev çevresinde gözaltına alınması, tutuklanması veya hürriyeti kısıtlayıcı diğer herhangi bir tedbire tabi tutulması halinde en kısa zamanda ve en geç 5 gün içinde haberdar ederler. Kabul Eden Devletin yetkili makamları böyle bir kişinin konsolosluğa gönderdiği mektupları gecikmeksizin iletirler. Bu makamlar, ilgiliye, bu Madde uyarınca sahip olduğu haklarını gecikmeden bildirirler.

2. Konsolosluk memuru gözaltına alınmış, tutuklanmış veya herhangi bir hürriyeti kısıtlayıcı tedbire tabi tutulmuş Gönderen Devlet vatandaşını ziyaret etmek ve görüşmek veya onunla yazışmak ve savunmasının yapılmasında ona yardım etmek hakkına sahiptir. Ayrıca, hürriyeti kısıtlayıcı bir ceza çekmekte olan herhangi bir vatandaşını ziyaret etmek hakkı da vardır. Kabul Eden Devlet yetkili makamları konsolosluk memuruna, anılan vatandaşını, onun gözaltına alınmasından, tutuklanmasından veya hürriyeti kısıtlayıcı herhangi bir diğer tedbire tabi tutulmasından en geç 7 gün sonra ve bilahare makul aralıklarla ziyaret etmesine izin verirler.

3. Bu maddede belirtilen haklar, Kabul Eden Devletin kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, bu kanun ve düzenlemelerin bu hakları ortadan kaldırmama koşuluyla kullanılır.

Madde 43

Vatandaşların İfade Vermeleri ve Tebligat

Konsolosluk memuru, Gönderen Devlet yetkili makamlarının talebi üzerine, Gönderen Devlet vatandaşlarının, taraf, şahit ve bilirkişi olarak, isteğe bağlı ifadelerini kabul etmek ve onlara adlı ve gayri adlı belgeleri tebliğ etmek hak ve yetkisini haizdir. Bu işlemlerin yapılmasında, zorlama vasıtalarının kullanılması veya kullanılacağı tehdidinde bulunulması yasaktır.

Madde 44

Trafik Kazaları

Kabul Eden Devletin yetkili makamları, Gönderen Devlet vatandaşlarının öldüğü veya ağır yaralandıkları bütün kazaları konsolosluk memuruna gecikmeksizin bildirirler.

Madde 45

Vatandaşın Ölümü

Kabul Eden Devletin yetkili makamları, Gönderen Devlet vatandaşlarından birinin ölümünü gecikmeksizin konsolosluga bildirirler ve ölüm belgesinin bir örneğini ücretsiz olarak düzenleyip gönderirler.

Madde 46

Miras ve Koruyucu Tedbirler

1. Kabul Eden devletin yetkili makamları, Gönderen Devlet vatandaşlarından birinin ölmesi sonucu mirasın açılmasından ve ölenin vatandaşlığı ne olursa olsun, Gönderen Devletin bir vatandaşının mirasçı, hak sahibi veya mansup mirasçı olması halinde keza mirasın açılmasından konsolosluk memurunu gecikmeksizin haberdar ederler.

2. Kabul Eden Devletin yetkili makamları mirası korumak ve vasiyetname ölen tarafından düzenlenmiş ise vasiyetin örneği ile Sosyal Sigortalardan, iradlardan, sigorta poliçelerinden ileri gelen meblağlar dahil, mirasın değeri ve muhtevası konusunda sahip oldukları bütün bilgileri konsolosluk memuruna iletmek amacıyla, Kabul Eden Devletin kanun ve düzenlemelerinde öngörülen gerekli tedbirleri alırlar.

3. Konsolosluk memuru aşağıdaki hususların yerine getirilmesini istemek hakkına sahiptir.

a) Mirasın muhafazasını, mühürlenmesini ve mührün kaldırılmasını, miras yöneticisinin yeddi emin olarak atanması da dahil olmak üzere mirasın korunması için gerekli tedbirlerin alınmasını ve bu işlemlere miras yöneticisinin katılmasını;

b) Mirası teşkil eden malların satışını ve kendisinin hazır bulunabilmesi için bu satış için tespit edilen tarihin bildirilmesini;

4. Miras davasının veya diğer resmî işlemlerin sonunda, Kabul Eden Devletin yetkili makamları, konsolosluk memurunu gecikmeksizin haberdar ederler ve bu borçların, vergi ve rüsumların ödenmesinden sonra mirası veya ilgili kişilere düşen payları, üç ay içinde ona bildirirler.

5. Mirasın değeri önemsiz ise, konsolosluk memuru miras mallarının kendisine teslimini isteyebilir. Bu takdirde bunu ilgili şahıslara göndermek hakkına sahip olur.

6. Konsolosluk memuru, ilgili şahıslara göndermek amacıyla Gönderen Devletin Kabul Eden Devlette oturmayan vatandaşlarına düşen kişisel paylar ve miras, tazminat, emeklilik, sosyal sigorta, ödenmemiş ücretleri ve sigorta poliçelerinden ilgili şahıslara düşen miktarı kabul etmek hakkına da sahiptir.

7. Bu Maddenin 4, 5 ve 6. fıkraları hükümlerinin uygulanması babında eşya ve alacakların Gönderen Devlete gönderilmesi, ancak Kabul Eden Devletin mevzuatına uygun olarak yapılır.

Madde 47

Daimî Surette Oturmayan Vatandaşın Ölümü

1. Gönderen Devletin Kabul Eden Devlette oturmayan bir vatandaşının bu Devletteki yolculuğu sırasında ölmesi halinde müteveffanın malları, Kabul Eden Devlet yetkili makamlarınca korunur ve özel bir usule tabi olmaksızın Gönderen Devletin konsolosluk memuruna verilir. Konsolosluk memuru, müteveffanın Kabul Eden Devletteki ikameti sırasında önceden yüklendiği borçlarını, geri verilen malların değeri ile sınırlı olmak üzere öder.

2. 46. maddenin 7. fıkrası hükmü, bu Maddenin 1. fıkrasında sözü edilen mameleke de uygulanır.

Madde 48

Gemilere Yardım

1. Konsolosluk memuru, limanlar da dahil olmak üzere, Kabul Eden Devletin kara ve iç sularındaki Gönderen Devlet gemilerine ve bu gemilerin mürettebatına her türlü yardımda bulunmak hakkını haizdir. Konsolosluk memuru Gönderen Devletin gemileri ve mürettebatı üzerinde gözetim ve denetleme haklarını da haizdir.

2. Kaptan veya mürettebattan biri konsoloslukla serbestçe haberleşebilir.

3. Kabul Eden Devletin yetkili makamları, konsolosluk memurunun Gönderen Devlet kanunları ve düzenlemeleri uyarınca bu Devletin gemileri ve mürettebatı ile ilgili olarak aldığı önlemlere saygı gösterirler. Konsolosluk memuru, bu görevlerini yerine getirirken, Kabul Eden Devletin yetkili makamlarından yardım isteyebilir.

Madde 49

Konsolosluk Memurlarının Gemi ve Mürettebatına İlişkin Yetkileri

Konsolosluk memuru, Gönderen Devlet Kanunları uyarınca ve Kabul Eden Devletin kanun ve diğer düzenlemelerine aykırı olmamak şartıyla deniz ulaşımı ile ilgili ve özellikle aşağıdaki konularda her türlü faaliyette bulunmak hakkını haizdir :

a) Bir geminin uyrukluluğu, mülkiyeti ve diğer aynı haklar ile durumu ve işletilmesi ile ilgili konularda her türlü belgeyi kabul etmek, düzenlemek veya imzalamak;

b) Gemi kaptanını veya mürettebatın diğer mensuplarını sorguya çekmek, geminin belgelerini kontrol, kabul ve tasdik etmek, gemiyle ve geminin yükü, yolculuğu ile ilgili beyanları kabul etmek ve keza geminin limana girişi, kalışı ve çıkışını kolaylaştıracak faaliyetlerde bulunmak;

c) Kaptanın ve mürettebattan birinin hastanede tedavi görmesi veya anayurda gönderilmesini sağlamak üzere gerekli tüm tedbirleri almak;

d) Kaptan veya mürettebatın bir üyesine, Kabul Eden Devletin mahkemeleri ve diğer makamları ile olan ilişkilerinde yardım etmek ve bu amaçla onlara, adli yardım ve bir tercümanın veya bir başka şahsın yardımını sağlamak.

Madde 50

Gemide İşlenen Suçlarda Yargı Yetkisi

1. Kabul Eden Devletin mahkemeleri ve diğer yetkili adli makamları yargı yetkilerini, Gönderen Devlet gemisinde işlenmiş suçlarla ilgili olarak, ancak aşağıdaki hallerde kullanabilirler :

a) Kabul Eden Devlet vatandaşı tarafından veya ona karşı, ya da mürettebat dışındaki herhangi bir şahıs tarafından veya ona karşı işlenmiş suçlar,

b) Kabul Eden Devletin karasuları, içsuları ya da limanının huzur ve güvenliğini bozan suçlar,

c) Kabul Eden Devletin, kamu sağlığı, denizde can güvenliği, muhaceret, gümrük hükümleri, deniz kirlenmesi veya kaçakçılıkla ilgili kanun ve düzenlemelerine karşı işlenmiş suçlar,

d) Kabul Eden Devlet mevzuatına göre, en az üç yıl veya daha ağır hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren suçlar.

2. Bununla birlikte, Kabul Eden Devletin mahkeme ve diğer yetkili makamları konsolosluk memurunun talebi veya muvafakati üzerine yargı yetkilerini Gönderen Devlet gemisiyle ilgili olarak da kullanabilirler.

Madde 51

Kabul Eden Devlet Makamlarının Gemiye Müdahaleleri

1. Kabul Eden Devletin yetkili makamları, Gönderen Devlet gemisinde kaptanı, mürettebatın bir üyesini, bu gemideki herhangi bir yolcu veya Kabul Eden Devlet vatandaşı olmayan herhangi bir şahsı ziyaret etmek, tutuklamak veya gözaltına almak veya gemideki bir mala el koymak niyetinde buldukları takdirde, bu tür müdahalelere girişmeden önce, konsololuğu, konsolosluk memurunun hazır bulunmasına imkân verecek şekilde, haberdar ederler.

Bu amaçla gönderilen duyuru kesin bir saat belirtir. Konsolosluk memuru veya temsilcisi, hazır bulunmadıkları takdirde, sözkonusu makamlara müracaatla, olay hakkındaki her türlü bilginin kendilerine verilmesini isteyebilirler. Bu hükümler, kaptan veya mürettebattan birinin Kabul Eden Devlet makamlarınca sorguya çekilmesi halinde de uygulanır.

2. Acil hallerde veya soruşturma kaptanın talebi üzerine yapılmışsa, konsolosluk memuru bundan en kısa zamanda haberdar edilir.

Konsolosluk memurunun talebi üzerine kendisine yokluğunda tamamlanmış soruşturma hakkında da bilgi verilir.

Madde 52

İstisnai Haller

48. 49 ve 51. maddeler hükümleri Kabul Eden Devletin gümrük mevzuat ve düzenlemelerinin, sağlık karantinası tedbirlerinin ve kamu sağlığı, deniz kirlenmesi, liman polisi, malların güvenliği ve yabancıların ülkeye girişine izin verilmesine ilişkin diğer kontrol tedbirlerinin uygulanmasında Kabul Eden Devlete karşı ileri sürülemez.

Madde 53

Geminin Batması veya Avaryaya Uğraması

1. Gönderen Devletin bir gemisi, Kabul Eden Devletin karasuları veya içsuları dahilinde batar, parçalanır, hasara uğrar, karaya oturur, sahile vurur veya herhangi bir diğer avaryaya uğrarsa, Kabul Eden Devletin yetkili makamları konsolosluk memurunu gecikmeksizin haberdar ederler ve geminin, yolcuların, mürettebatın, onların mallarının ve yükün kurtarılması ve korunması için tedbirler hakkında bilgi verirler.

2. Konsolosluk memurunun talebi üzerine, Kabul Eden Devletin yetkili organları, 1. fıkrada belirlenen durumla ilgili olarak alacağı önlemlerde, konsolosluk memuruna gerekli her türlü yardımı yaparlar.

3. Gönderen Devletin bir gemisi battığı ve mürettebatı, yükü, evrakı ve gemide bulunan eşya Kabul Eden Devlet sahili veya yakınlarında bulunduğu ya da bu devletin limanına sürüklendiği ve ne geminin kaptanı, ne vekili, ne gemi sahibi, ne de sigorta şirketlerinin temsilcileri hazır olmadıkları veya bu eşyaların muhafazası veya müteakip varış yerleri hususunda tedbir alamadıkları takdirde, konsolosluk memuru, gemi sahibi hazır bulunsaydı aynı amaçla alabileceği tedbirleri almaya yetkilidir.

4. Konsolosluk memuru 3. fıkrada öngörülen tedbirleri, Kabul Eden Devletin sahilinde veya sahili yakınlarında bulunmuş veya limanına sürüklenmiş, bir avaryaya uğramış, karaya oturmuş ya da batmış olan geminin milliyetine bakılmaksızın, bu gemiden veya yükünden gelen ve Gönderen Devletin bir vatandaşına ait her türlü eşya hakkında alabilir. Kabul Eden Devletin yetkili makamları böyle bir eşyanın varlığından konsolosluk memurunu derhal haberdar ederler.

5. Avaryaya uğramış olan geminin donanımı, yükü ve erzakı Kabul Eden Devlet içinde kullanıma veya tüketime bırakılmamak şartıyla, gümrük veya diğer benzeri vergi ve resme konu olamaz.

Madde 54

Gemi Mürettebatından Birinin Ölmesi veya Kaybolması

1. Gönderen devlete ait bir geminin mürettebatının bir mensubu Kabul Eden Devlette bulunan gemide veya karada ölü ya da kaybolursa, ölünün veya gaibin bıraktığı adi ve değerli eşya ile diğer malların dökümünü yapmaya ve malların korunması ve terekenin tasfiyesi amacıyla devri için gerekli işlemlere girişmeye yetkili kişiler kaptan veya yerine bakan kişi veya Gönderen Devletin konsolosluk memurudur. Ancak, ölü ya da gaib Kabul Eden Devlet vatandaşı ise kaptan veya yerine bakan kişi ölüm ya da kaybolmanın tespit edildiği anda eşyaların dökümünü yapar. Bu dökümün bir nüshası, malların korunması ve ihtiyaç varsa terekenin tasfiyesi için zorunlu olan her türlü girişimlerde bulunmaya yetkili olan Kabul Eden Devlet makamlarına verilir. Bu makamlar Gönderen Devlet konsoloslüğünü bütün girişimlerinden haberdar ederler.

2. Bir konsolosluk memuru, miras konusunda, bu Maddenin 1. fıkrasında sözü edilen yetkileri kullandığı hallerde, Kabul Eden Devletin yasa ve düzenlemelerine uymak zorundadır.

Madde 55

Hava Taşıtları

Bu Anlaşmanın 48-54 maddeleri hükümleri, mümkün olduğu ölçüde, Gönderen Devletin hava taşıtlarına da uygulanır.

Madde 56

Konsolosluk Resim ve Harçları

1. Konsolosluk, Kabul Eden Devlet ülkesinde, Gönderen Devletin düzenleme ve yasalarına uygun olarak yaptığı konsolosluk hizmetleri karşılığında resim ve harçlar alabilir.

2. Bu Maddenin 1. fıkrasında sözü edilen, konsolosluk hizmetleri için alınan bedeller, Kabul Eden Devletin her türlü vergi ve harcından muaftır.

BÖLÜM V

GENEL VE NİHAİ HÜKÜMLER

Madde 57

Diğer Konsolosluk Görevleri

Konsolosluk memuru, Gönderen Devletin kendisine verdiği, Kabul Eden Devlet mevzuatının yasaklamadığı ve Kabul Eden Devletin karşı çıkmadığı ya da iki ülke arasında yürürlükte olan uluslararası anlaşmalarda belirtilmiş her türlü diğer görevi de ifa edebilir.

Madde 58

Kabul Eden Devletin Yasa ve Düzenlemelerine Saygı

1. Bu Anlaşma hükümleriyle ayrıcalık ve bağımsızlıklardan yararlanan bütün kişiler, ayrıcalık ve bağımsızlıklarına zarar getirmeksizin, Kabul Eden Devletin yasa ve düzenlemelerine saygılı olmakla yükümlüdürler. Aynı şekilde, bu Devletin işlerine karışmamak da bu kişilerin ödevidir.

2. Konsolosluk binaları, konsolosluk görevleri ile bağdaşmayacak şekilde kullanılamazlar.

Madde 59

Tüzelkişilere Uygulanacak Yöntem

Bu Anlaşmanın Gönderen Devlet vatandaşları hakkındaki hükümleri, tüzelkişilere de uygulanır.

Madde 60

Fahri Konsolosluklar

Fahri konsolosluklar hakkında, 24 Nisan 1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkındaki Viyana Sözleşmesi'nin ilgili hükümleri uygulanır.

Madde 61

Onay ve Yürürlük

1. Bu Anlaşma onaya tabidir ve onay belgelerinin teatisi tarihini izleyen otuzuncu günde yürürlüğe girer.

2. Bu Anlaşma, süresiz olarak yürürlükte kalacaktır. Bu Anlaşma, bildirim yoluyla, Âkit Taraflardan her biri tarafından feshedilebilir. Böyle bir durumda Anlaşma, fesih tarihini izleyen altı ay içinde yürürlükten kalkacaktır.

Yukarıdaki hükümleri teyiden, Âkit Tarafların yetkili temsilcileri bu Anlaşmayı imzalamışlar ve mühürlerini tatbik etmişlerdir.

11 Temmuz 1994 tarihinde Vilnius'te iki nüsha halinde Türkçe, Litvanyaca ve İngilizce olarak düzenlenmiş olup her üç metin de aynı şekilde geçerlidir. İşbu Anlaşma hükümlerinin tefsirinde görüş ayrılığı çıkması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ADINA

Hikmet Çetin

LİTVANYA CUMHURİYETİ

ADINA

Povilas Gylis

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
5	48	9
13	18	638
26	93	371: 372, 378, 413: 418

I- Gerekeçeli 116 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 93 üncü Birleşim tutanağına bağılıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışışleri Komisyonu görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/329